

сам народ прозвав Імператрицею. Прекрасна Драупаді, що перекладається як «впала до сонця».

Народилася Драупаді з вогню, тому небесним її татом є бог вогню Агні. У творі підкреслено, що жінка на рівні з чоловіком може мати божественне походження.

Щодо виховання, то жінки в стародавній Індії займали завжди друге місце після чоловіка. Жінки завжди виховувалися окремо на жіночій половині. Жінці не давали професію нарівні з чоловіком. Становище жінки у суспільстві залежало від становища її чоловіка. Жінка не реалізовувалася у суспільстві, вона реалізовувалася у сім'ї, як мати та дружина.

Ще особливістю положення жінки було те, що царівни самі обирали собі чоловіків під час змагань, коли бачили всі недоліки та переваги обранця.

Кунті надала Драупаді у чоловіки синів богів. Особливістю становища імператриці є те, що ні у якої жінки немає п'ять чоловіків, тільки у Панчалі. Тут ми спостерігаємо поліандрію, яка не виявлена у сьогоднішні ні в Індії, ні в Україні.

Ніяку жінку, крім Драупаді не було короновано самим народом. Більш того, люди переїжджають з Панчалі з одного місця на інше. В даному випадку можемо спостерігати, на рівні з європейськими жінками, реалізацію жінки у суспільстві. В Індії жінки з касті кшатрїїв можуть займати певне положення в органах державного управління. Прикладом такого управління може стати Індіра Ганді. Але це не стосується інших каст, де жінка займає місце домогосподарки.

Що можна сказати про Гондхарі? Хара – енергетичний центр у тілі людини. Хто такий Гон? Можливо, це наг, тобто змії, тобто енергетичний центр у змія. У тексті ми бачимо, що Гондхарі завжди ставить свого чоловіка вище себе. Тобто, займає місце після чоловіка.

Аналізуючи гендерну ситуацію в Україні та в сучасній Індії ми можемо сказати, що в Україні силоміць заміж жінку ніхто не віддає, жінка має багато прав, а також обов'язків. Жінка на рівні з чоловіком має право на освіту, на майно, на виховання дітей. Хоча, є багато випадків, коли права жінки порушуються.

Стосовно сучасної Індії, то ця країна названо однією з найнебезпечніших країн для жінок. Насилля у сім'ї вважається за норму. Порушуються права дівчат на освіту, замість цього їх у 12 років можуть видати заміж. Нареченого дочці підбирають батьки, часто не питаючи її згоди.

Обряд сатї можна назвати вбивством. Коли жінку живцем, проти її волі, спалюють з мертвим чоловіком.

Особливе місце в сучасній Україні та Індії займає феміцид жінок.

Отже, положення жінки у стародавні часи було різноманітним. У наш час жінці надається багато прав та обов'язків на рівні з чоловіками.

1. Міфи Давньої Індії: Для ст. шк. віку / Упоряд., переказ із гінді, післямова С.І. Наливайка; Мал. М.С. Пшінки. — К.: Веселка, 1992. — 199 с.

**Катерина Грідіна,
Дар'я Лавренко**

викладачі кафедри
загальноправових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

НОВІТНІ МЕТОДИ ВЕДЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВІЙНИ ТА ЇХНІЙ ВПЛИВ НА СТАН ГЕНДЕРНОЇ СКЛАДОВОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ

Сучасне суспільство характеризується небаченим раніше збільшенням впливу інформаційної складової на соціальне буття. На сучасному етапі розвитку людства інформація отримує першорядне значення як ресурс, засіб виробництва і інструмент виробництва, особливо актуальною постає проблема інформаційної безпеки, яка має системний характер і торкається діяльності основних інститутів і підсистем сучасного суспільства. Більше того, як зазначають деякі фахівці, громадський порядок, суспільні установки, всі аспекти суспільної взаємодії, і як результат – інформаційної безпеки, виявляються в комунікації. Інфор-

маційний вплив на особистість «за замовчуванням» включає й подання про жіночність і мужність, нормативні приписання індивідам про певний тип поведінки й місце в соціумі [6, с. 117].

Позитивними сторонами використання інформації є науково-технічний прогрес, розвиток інноваційних технологій, широка база інформаційних ресурсів та задоволення інформаційних потреб суспільства. На жаль, інформацію почали використовувати як засіб маніпулювання громадською думкою та спосіб деморалізації суспільства. Цей негативний процес і призвів до нового явища у міжнародних відносинах, яке отримало назву «інформаційні війни».

Інформаційна безпека може розглядатися в різних аспектах: як фактор соціально-економічного розвитку, як відстеження і класифікація комп'ютерних і мережевих загроз, як збереження і захист технічної і мовної інформації, як новий вид озброєння і як запобігання інформаційній війні [3, с.675]. Одночасно інформаційна безпека є стратегічною категорією, яка входить складовою у ширші, багатокomпонентні поняття, такі як «міжнародна безпека», «національна безпека», «національна стратегія» тощо [3, с.171]. В умовах сучасних глобальних та регіональних протистоянь, інформація перетворилася на засіб відстоювання різного роду інтересів, які в деяких випадках реалізуються шляхом експансії, агресії та деструктивних впливів. Саме тому, захист національного інформаційного простору та гарантування інформаційної безпеки стають пріоритетними завданнями сучасних держав [1, 2]. Західні спецслужби акцентують увагу на тому, що адекватною відповіддю на сучасні загрози національній безпеці світових держав та елементом задоволення динамічних потреб міжнародних сил безпеки є врахування гендерної різноманітності [7, с. 164].

Проблему інформаційної безпеки особистості, суспільства й держави актуалізують новітні технології інформаційної війни, які змінюють підходи до забезпечення інформаційної безпеки. Інформаційна війна – широке поняття, яке містить багато аспектів. Воно включає в себе діяльність благодійних міжнародних фондів, соціальних груп, використання нейролінгвістичного програмування тощо [5, с. 61-65].

Науковці вважають, що термін «інформаційна війна» може розглядатися в двох розуміннях: широкому — для визначення протиборства в інформаційній сфері в засобах масової інформації для досягнення різних політичних цілей; вузькому— для визначення воєнного протиборства, у військовій інформаційній сфері для досягнення односторонніх переваг в отриманні, зборі, обробці та використанні інформації на полі бою [4].

Інформаційні атаки характеризуються різким дисбалансом позитивних та негативних повідомлень, відсутністю коректного обговорення різних точок зору, що сприяє формуванню в масовій свідомості міфів. Міфи, в свою чергу, виступають засобом соціальної мобілізації та маніпуляції суспільною свідомістю і є похідними від інтересів впливових соціальних груп. В таких умовах життєво необхідним є збереження інформаційного суверенітету, формування ефективної системи безпеки в інформаційній сфері [5, с. 82-83].

Сучасний етап інформатизації суспільства можна охарактеризувати таким чином: з одного боку, відбувається бурхливе зростання інформації за кількісними та якісними показниками, з іншого – суб'єкт інформаційних відносин не здатний за короткий термін обробити весь обсяг повсякденної і наукової інформації, що надходить до нього. Унаслідок цього настає стан інформаційного перевантаження, що призводить до виникнення різних проблем, пов'язаних із забезпеченням інформаційної безпеки [4, с.67-68].

Надлишок низькоякісної інформації, який спостерігається на даному етапі розвитку інформаційного суспільства, призводить до виникнення стресових ситуацій при роботі з інформацією та інформаційними технологіями. Інформаційний стрес – це стан інформаційного перевантаження, коли суб'єкт не справляється з поставленим завданням, не встигає приймати правильні рішення в необхідному темпі, будучи відповідальним за наслідки останніх [4, с.68-69]. Захист від інформаційного стресу – одна з функцій інформаційної культури, яка містить у собі узагальнення, які стосуються інформаційних знань, умінь і навичок людини, її здатності працювати з інформацією тощо. Формування у людини відповідного рівня інформаційної культури перешкоджає виникненню в неї стресових ситуацій при роботі з інформацією та інформаційними технологіями, що призводить до зменшення кількості проблем, пов'язаних із забезпеченням інформаційної безпеки. Стратегії оброблення інформації, які є властивими людині від народження, базуються, зокрема, на усвідомленні гендерних розбіжностей. Саме тому комунікації інститутів сектору безпеки і оборони із громадянським суспільством мають базуватися на принципі довіри, оскільки спроможність задовольнити потреби суспільства насамперед залежить від того, як відомство сприймають

різні прошарки суспільства. Так, наприклад, молодим чоловікам може бути особливо неприємно звертатися до поліції у випадку, коли вони стають жертвою злочину або обізнані про злочин. Жінки та дівчата можуть боятися зловживань з боку представників збройних сил та поліції. Саме з цих причин безпековим інституціям пропонується періодично проводити самооцінювання щодо сприйняття їх різними прошарками громадськості [6, с. 122].

Таким чином, інформаційна безпека – одна з гострих соціокультурних проблем сучасного суспільства, під вплив якої потрапляють ключові соціокультурні процеси. Проблемі інформаційної безпеки актуалізують новітні методи ведення інформаційних війн, направлені на формування міфів, що виступають в якості колосального джерела масової енергії, здатного мобілізувати цілі групи людей до певних дій. Основною метою інформаційної війни є послаблення моральних та матеріальних сил супротивника та посилення власних, порушення обміну інформації конкурента. Інформаційна війна включає заходи пропагандистського впливу на свідомість людини. Враховуючи гендерний чинник інформаційних війн, то він поширюється на усе більш широкий простір комунікації та визначає нові моделі інформаційного впливу й мовленнєвого поведіння. Він має враховуватися у комунікаціях безпекових інституцій [6, с. 124]. Інформаційна війна призводить до деструкції держави. Головне завдання інформаційних війн полягає в маніпулюванні масами, зокрема через пропаганду гендерної дискримінації, навіть спеціально для цього створеними в соціальних мережах організацій, груп та «лідерів громадської думки», аби підважити прагнення українців до демократії, рух України у напрямку інтеграції до європейських та євроатлантичних економічних і безпекових структур. Забезпечення інформаційної безпеки вимагає проведення невідповідної роботи щодо захисту інформації, а також захисту від інформації, що буде спрямована на подолання наявних дезорганізаційно-дисфункційних тенденцій, у тому числі у сфері гендерної політики.

1. Данильян О.Г., Дзьобань О.П. Інформаційна безпека України: загрози зумовлені цивілізаційним вибором європейських цінностей. *Політологічний вісник: збірник наукових праць*. К. : ТОВ «Вадекс», 2018. Вип. 81. С. 60-67.

2. Данильян О.Г., Дзьобань О.П., Калиновський Ю.Ю., Моїсєєва Н.І. Національна безпека України в етно-ментальному та міжнародному вимірах: монографія. Харків, 2004. 274 с.

3. Дзьобань О. П., Панфілов О. Ю. Соціокультурні аспекти інформаційної безпеки. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2013. № 2. С. 171-176.

4. Мирка О.С., Ніколаєв І.М. Інформаційна війна та інформаційна безпека (огляд думок зарубіжних політологів та воєнних спеціалістів). *Наука і оборона*. № 16. 2009. С. 56-58.

5. Суспільство, людина, право: досвід філософсько-правового дослідження: монографія / О.Г. Данильян, О.П. Дзьобань, С.Б. Жданенко та ін.; за ред. О.Г. Данильяна. Х. : Право, 2018. 350 с.

6. Компанцева Л. Ф. Гендерна перспектива інформаційної безпеки. *Інформаційна безпека людини, суспільства, держави*. 2019. № 2. С. 115-125.

7. Чеховська М. М. Розвиток публічного суспільного дискурсу щодо гендерної політики у секторі безпеки і оборони. *Інформаційна безпека людини, суспільства, держави*. 2019. № 2. С. 156-166.

Ануш Давтян

викладач кафедри

загальноправових дисциплін

Дніпропетровського державного

університету внутрішніх справ

ДО ПИТАННЯ СТАТУСУ СУЧАСНОЇ ЖІНКИ В ІСЛАМІ

Одним з важливих питань, яке обговорюється протягом останніх десятиліть в юридичних, соціальних і політичних колах, є захист прав жінок [1]. І хоча те, що жінки в тій чи іншій мірі піддаються дискримінації в усьому світі, причини і наслідки цього можуть бути різними в різних країнах. Збереженню цього явища сприяє наявність усталених стереотипів, а також традиційних культурних і релігійних звичаїв і уявлень.

При цьому, досить важко зрозуміти сенс справжніх звичаїв і традицій, уявити точну картину становища жінок в різних країнах - там, де спосіб життя жінки відмінний від звичного нам. Саме тому, жінки, щодо яких у нас склалися певні стереотипи, часто живуть зовсім не так, як розуміємо ми, мають права і гідне становище в суспільстві [2].